

31. Problemerne med at tyde lærernes holdninger.

Frede Hansen, der var lærer på skolen, har skrevet nedenstående, hvor han blandt andet fortæller om, hvordan nogle elever kunne have svært ved at skelne mellem private synspunkter og de officielle holdninger, som lærere og skolens ledelse skulle give udtryk for. Teksten nedenfor er et uddrag af en beskrivelse af besættelsestiden sendt til rektor Galster i sommeren 1945.

Nederst findes det medfølgende brev, som Frede Hansen skrev til rektor Galster, hvor han forklarer, hvorfor det kunne være svært allerede få uger efter befrielsen at skrive om de ting, som man havde oplevet under besættelsen.

(...)

Ogsaa i andre Tilfælde mener jeg at mærke lidt af den samme Skepsis. ”Hvorfor var Skolen ikke national før d. 9. April?” – dette Spørgsmål kunde synes at ligge visse Elever paa Lærerne, idet man havde paa Fornemmelsen, at Lærernes nationale Opstemthed virkede lidt latterlig paa dem – som en ny Herremode.

(...)

Hos nogle af de illegale Elever kunde man ogsaa i Besættelsestidens sidste Maaneder møde nogen Utilfredshed med, i al Fald Usikkerhed m.H.t. Lærernes Holdning. Det skyldes for en stor Del, at de frygtede, at Skolen i den givne Situation vilde udlevere dem til Gestapo, og de vidste ikke altid, hvordan de skulde opfatte de ofte gentagne Henstillinger om ikke at deltage i noget illegalt, der kunne tænkes at komme til at ”skade Skolen”. Saa sent som i Efteraaret 1944¹ fik Eleverne jo en saadan Henstilling gennem deres Lærere.

(...)

Skolens Advarsler mod illegal Virksomhed havde dog i en Henseende god Virkning: Elever, der fængsledes af Tyskerne, kunde under Forhør henvise til disse Erklæringer, som jeg ved det er sket i eet Tilfælde i Foraaret 1945. En Elev blev af Gestapomanden spurgt, om Eleverne fik illegale Blade af Lærerne, og svarede: ”Nej, Lærerne advarer os altid mod at deltage i illegalt Arbejde”.

Kære rektor Galster!

Hermed mit Bidrag, desværre lidt forsinket. Jeg havde selv haabet at have kunnet præstere noget mere og bedre. Nedskrivningen af ovenstaaende Betragtninger har ikke været præget af Lyst – paa Gr. Af Sommerferien, og jeg har følt mig noget generet af Vanskeligheden ved at skrive om noget, der for en selv ikke helt er Fortid, som om det var Fortid. Endvidere husker jeg daarligt og kun det, der specielt interesserer mig selv.

¹ I det originale, håndskrevne dokument står der 1945, men det må være 1944, der menes.